

**Závěrečná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2020
(s dobou ukončení řešení k 31. 12. 2021) – zakázka č. 2123/1360/1210**

**Název projektu: JAZYKOVÉ PROSTŘEDKY PRO VYJADŘOVÁNÍ CIZÍHO MÍNĚNÍ
A SUBJEKTIVNÍHO HODNOCENÍ V NĚMČINĚ, ČEŠTINĚ A ANGLIČTINĚ**

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D.

Studenti doktorského studia na PdF UHK: --

Studenti magisterského studia na PdF UHK:

P16P0807 - Michaela Rozehnalová – M7503 NJ/CH

P18P0398 - Dominika Menzelová – M7503 AJ/NJ

P14P0017 – Vít Kučera - M7503 AJ/NJ

Školitelé doktorandů: --

Další výzkumní pracovníci: PhDr. Věra Tauchmanová, Ph.D.

Původní částka přidělené dotace: 255.759,- Kč

Rok 2020: 83.810,-Kč – navýšení na 109 196,- Kč

Rok 2021: 171.949,-Kč

Konečná celková částka přidělené dotace: 281.145,- Kč

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Projekt se v obou letech svého plnění zaměřil na lingvistickou analýzu článků českých, anglických a německých článků publikovaných v tisku a na webových stránkách periodik na téma aktuálního společenského jevu – covidové pandemie. Cílem bylo zjistit, jakým způsobem jsou předávány informace tzv. cizího mínění (předávání původních zpráv dalším mluvčím).

Tato problematika je významná především pro německý jazyk, který oproti českému jazyku disponuje v rámci slovesného způsobu zvláštním slovesným tvarem (tzv. konjunktivem), ze kterého lze identifikovat, že mluvčí nevyjadřuje své vlastní mínění a není připraven (ani ochoten) nést důsledky za obsah sdělované informace.

Vzhledem k tomu, že angličtina je v současnosti prvním studovaným jazykem v České republice, chtěli jsme využít zkušenosti z výuky angličtiny pro námi zkoumanou oblast gramatiky a porovnat vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině. Přestože angličtina je stejně jako němčina jazyk germánský, konjunktivem pro vyjádření cizího mínění nedisponuje. Protože však studenti němčiny i angličtiny v rámci svého studia sepisují různé referáty, semestrální práce, bakalářskou či magisterskou práci, kde citují, je zapotřebí se této problematice podrobněji věnovat.

Během projektu jsme se zaměřili na zprávy v masových sdělovacích prostředcích. Původním záměrem bylo ve třech etapách analyzovat autentická tištěná média. Vzhledem k tomu, že projekt byl koncipován v době před covidovou pandemií, nouzovým stavem a omezením pohybu osob, bylo obtížné získat oficiální autentická média, proto jsme se v první fázi zaměřili na rozbor internetových stránek oficiálních sdělovacích prostředků. Teprve koncem roku se nám podařilo získat noviny z Anglie a z Německa, ve kterých jsme analýzu textů mohli provést.

Celkem bylo analyzováno 53 článků v roce 2020 a 53 článků v roce 2021. Statistickým vyhodnocením získaných dat byla vytvořena databáze způsobů vyjadřování cizího mínění (tj. jak jsou v českých, německých a anglických sdělovacích prostředcích předávány informace, jaké jazykové prostředky jsou vybírány pro subjektivní líčení skutečnosti).

Ve výzkumu byly použity tyto výzkumné metody:

- Vyhledávání (rešerše): četba internetových článků, vyhledávání příslušných jevů a jejich dokumentace
- Kvantitativní výzkum (zjištění rozsahu, frekvence a intenzity zkoumaných jevů)
- Četnost výskytu zkoumaných jevů na základě matematicko-lingvistických výpočtů

Problémy projektu:

Původně byly v projektu zapojeny dvě studentky: Dominika Menzelová a Michaela Rozehnalová. Dominika Menzelová pracovala svědomitě a zodpovědně po celou dobu projektu, přesto že v ZS 2021 získala studijní stipendium na univerzitě v Gießenu – komunikovala pomocí e-mailů, v rámci MSTEams, analyzovala texty, zpracovávala výsledky, sestavila, rozeslala a vyhodnocovala dotazník, připravovala článek k publikování.

Michaela Rozehnalová po počáteční práci v projektu (analýza textů, příprava diplomové práce) začala mít problémy ve druhém oboru svého studia (chemie), proto se nakonec rozhodla přihlásit ke studiu bakalářského jednooborového studia německého jazyka. Protože jako studující tohoto typu studia nemůže být zařazena do realizačního týmu specifického výzkumu, byla v posledních měsících projektu nahrazena studentem Vítem Kučerou (podílel se zejména na šíření a zpracování výsledků dotazníku).

Vzhledem k výše popsaným problémům jsme nestačili publikovat plánovaný článek v tisku se spoluautorstvím studentů, v současné době je článek zpracováván a bude předán k recenznímu řízení časopisu *Moderní filologie*, případně *Cizí jazyky*.

Dalším problémem byla samotná pandemická situace, která neumožňovala pohyb osob. Plánované konference buď neproběhly a byly přeloženy, případně byly provedeny formou online. Z tohoto důvodu docházelo ke změnám v čerpání rozpočtu. Tyto změny jsme vždy konzultovali a byly nám schváleny.

Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

V roce 2020 jsme plánovali následující výstupy:

- 1x příspěvek v odborné domácí publikaci Svaz germanistů – výstup „D“, databáze WoS s vazbou na RIV – německy
Vzhledem k aktuální epidemiologické situaci byla konference Svazu germanistů zrušena a výstup nemohl být realizován.
- 1x příspěvek v odborné zahraniční publikaci *European Proceedings of Social and Behavioural Science* EpSBS e-ISSN: 2357-1330 (citační index Thomson Reuters – ISI) – výstup „D“, databáze WoS s vazbou na RIV – anglicky

Vzhledem ke zrušení konference Svazu germanistů ČR jsme se rozhodli realizovat celkem **2 články** na konferenci ICEEPSY. Příspěvky jsme prezentovali na online konferenci v říjnu 2020, oba příspěvky pak byly zveřejněny:

Plnění:

Ondráková, J., Tauchmanová, V. Comparison of the Verbal Category of Tense in German and English. European Proceedings of International Conference on Education & Educational Sciences EpICEEPSY. Nicosia : European Publisher, 2020. 9s. ISSN: 2672-8141. granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU (ID: 43877030) (RIV ID: 50017420)

]Tauchmanová, V. ENGLISH REPORTED SPEECH TAUGHT TO CZECH NATIVE SPEAKERS. European Proceedings of International Conference on Education & Educational Sciences EpICEEPSY. Nicosia : European Publisher, 2020. 10s. ISSN: 2672-8141. granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU (ID: 43877056) (RIV ID: 50017446)

V roce 2021 jsme plánovali tyto výstupy:

- 2x Příspěvek European Proceedings of Social and Behavioural Science EpSBS e-ISSN: 2357-1330 (citační index Thomson Reuters – ISI) – výstup „D“, databáze WoS s vazbou na RIV – anglicky - splněno
- 1x příspěvek v odborné zahraniční publikaci GESUS – výstup „D“, databáze Scopus s vazbou na RIV – německy – vzhledem k nekonání konference nebyla sestavena ani zahraniční publikace. Náhradou je provedená přednáška na Hersbstschule 2021 – německy.
- 1x odborná vědecká monografie – „Vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině“ – nakl. Pavel Mervart - splněno
- 1x diplomová práce studentky Rozehnalové – z výše uvedených důvodů (vyřazení studentky z magisterského studia) nesplněno. Náhradou byl realizován dotazník na téma využití konjunktivů a jeho výsledky budou publikovány ve spoluautorství se studenty.
- Součástí výstupů jsou také přednášky na online konferenci Academics Institute ICEEPSY 2021 se záznamem.

Plnění:

[1] **Ondráková, J.** Czech Native Speakers Expressing Someone Else's Opinions in German. 2021. ISBN: 978-1-80296-953-5.
granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: PŘEDNÁŠKA
(ID: 43878304) (RIV ID: 50018694)

[2] **Ondráková, J.** Über die Konjunktive, die uns umgeben. 2021.
granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: PŘEDNÁŠKA
(ID: 43878307) (RIV ID: 50018697)

[3] **Ondráková, J.** Using Indirect Speech in German: Czech Native Speakers' Challenges. *European Proceedings of International Conference on Education & Educational Psychology*. London : European Publisher, 2021. 9s. ISBN: 978-1-80296-953-5. ISSN: 2672-8141.
granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU
(ID: 43878301) (RIV ID: 50018691)

[4] **Ondráková, J. Tauchmanová, V.** Vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině. *Vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině*. Červený Kostelec : P. Mervart, 2021. 210s. ISBN: 978-80-7465-500-5.
granty: 0 Spec. výzkum: S. Forma: B_ODBORNÁ KNIHA
(ID: 43878142) (RIV ID: 50018532)

[5] **Tauchmanová, V.** The Teaching and Learning of English Indirect Questions: Perceptions of Czech Native Speakers. *European Proceedings of International Conference on Education & Educational Psychology*. London : European Publishers, 2021. 11s. ISBN: 978-1-80296-953-5. ISSN: 2672-8141.
 granty: OSpec. výzkum: S. Forma: D_ČLÁNEK VE SBORNÍKU
 (ID: 43878305) (RIV ID: 50018695)

[6] **Ondráková, J. Tauchmanová, V.** Vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině. *Vyjadřování cizího mínění v němčině a angličtině*. Červený Kostelec : P. Mervart, 2021. 210s. ISBN: 978-80-7465-500-5.
 granty: OSpec. výzkum: S. Forma: B_ODBORNÁ KNIHA
 (ID: 43878142) (RIV ID: 50018532)

[7] **Tauchmanová, V.** English Indirect Questions Taught to Czech Native Speakers. 2021. ISBN: 978-1-80296-953-5.
 granty: OSpec. výzkum: S. Forma: PŘEDNÁŠKA
 (ID: 43878306) (RIV ID: 50018696)

Přehled realizovaných výdajů v roce 2020:

a) osobní náklady (odměny; odvody na zdravotní, sociální a úrazové pojištění = 34,42 % z odměn; ostatní osobní náklady (DPČ/DPP)

PhDr. Věra Tauchmanová, Ph.D., KAJL	práce na příspěvcích ICEEPSY, studium odborné literatury, virtuální prezentace článků na konferenci,	2 235
doc. PhDr. Jana Ondráková, Ph.D., KNJL	koordinace projektu, práce na příspěvku ICEEPSY, konzultace a supervize práce studentů v projektu	2 235

b) stipendia a jejich stručné zdůvodnění (seznam studentů s uvedenými údaji – IČ a bankovní spojení)

Dominika Menzelová	P18P0398, M7503 AJ/NJ	470104701/5500	9000
Michaela Rozehnalová	P16P0807, M7503 NJ/Che	2884178013/0800	9000

Studentky zpracovávaly podklady z tisku (internetové zprávy, novinové zprávy) – výběr článků, lingvistický rozbor, zaznamenávání výskytu sledovaných jevů a jejich klasifikace a připravovaly podněty pro další publikace sledovaného tématu.

c) materiálové náklady (výdaje na pořízení drobného dlouhodobého hmotného majetku – pořizovací cena do 40 tis. Kč, nehmotného majetku – software – pořizovací cena do 60 tis. Kč, kancelářských potřeb, ostatního materiálu) a jejich stručné zdůvodnění

Vzhledem k pandemii covidu 19 došlo k narušení čerpání částek rozpočtu, zejména výjezdů na konference, proto byly čerpány následující položky:

kancelářské potřeby, počítač, reproduktory, sluchátka, skartovací stroj, tiskárna, webkamera, PC myš ..... 45 337,65 Kč

d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění

zákonné zdravotní a sociální pojištění ..... 1 510,84 Kč

e) náklady nebo výdaje na služby a jejich stručné zdůvodnění (př. tisk monografie, konferenční poplatky, překlady, apod.)

konferenční poplatky zvýšené o DPH vzhledem k osobní neúčasti na konferencích, překlad článku ..... 38 739,04 Kč

f) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídícím aktem UHK,

kurzové ztráty, bankovní poplatky ..... 1 180,79 Kč

g) cestovné a jeho stručné zdůvodnění (stravné, ubytování, jízdné, cestovní pojištění) 0, - Kč

Přehled realizovaných výdajů v roce 2021:

Univerzita Hradec Králové

Výsledovka po účtech obrátová
Období: 01 - 12 / 2021

Pracoviště:	*****	Všechny vybrané analytiky			
Činnost:	*****	Všechny vybrané analytiky			
Fullcost:	*****	Všechny vybrané analytiky			
Zakázka:	2123	SV Jazykové prostředky pro vyjadřování			
Podzakázka:	***	Všechny podzakázky			
Účet	Název účtu	Na poč. období	Má dále	Dal	Zůstatek
501 003	Spotřeba materiálu kancelářské DU	0,00	5 754,76	0,00	5 754,76
501 008	Spotřeba materiálu DHIM DU	0,00	26 068,84	0,00	26 068,84
501	Spotřeba materiálu	0,00	31 821,60	0,00	31 821,60
512 001	Cestovné zahraniční zaměstnanci DU	0,00	17 087,00	0,00	17 087,00
512	Cestovné	0,00	17 087,00	0,00	17 087,00
518 004	Poplatky konference, semináře, kurzy	0,00	20 134,86	0,00	20 134,86
518 051	Publikační poplatky standardní publ.	0,00	20 006,28	0,00	20 006,28
518	Ostatní služby	0,00	40 140,14	0,00	40 140,14
521 001	Mzdové náklady DU	0,00	4 468,00	0,00	4 468,00
521	Mzdové náklady	0,00	4 468,00	0,00	4 468,00
524 001	Zákonné zdravotní pojištění DU	0,00	402,10	0,00	402,10
524 002	Zákonné sociální pojištění DU	0,00	1 108,06	0,00	1 108,06
524	Zákonné sociální pojištění	0,00	1 510,16	0,00	1 510,16
549 001	Kurzové ztráty DU	0,00	819,68	0,00	819,68
549	Kurzové ztráty	0,00	819,68	0,00	819,68
549 003	Bankovní poplatky DU	0,00	726,65	0,00	726,65
549 008	Jiné ostatní náklady mimoř.stip. DU	0,00	18 000,00	0,00	18 000,00
549 093	Pojištění cestovní	0,00	357,00	0,00	357,00
549	Jiné ostatní náklady	0,00	19 083,65	0,00	19 083,65
	Náklady celkem	0,00	114 930,23	0,00	114 930,23
649 004	Helérové vyrovnání DU	0,00	0,00	-0,20	-0,20
649	Jiné ostatní výnosy	0,00	0,00	-0,20	-0,20
691 006	Provoz dotace věda MŠMTspecificky	0,00	0,00	171 949,00	171 949,00
691	Přijaté příj. mezi účt.mezí org.šic2.	0,00	0,00	171 949,00	171 949,00
	Výnosy celkem	0,00	0,00	171 948,80	171 948,80
HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK:					
	Celkem náklady za vybrané:	0,00	114 930,23	0,00	114 930,23
	Celkem výnosy za vybrané:	0,00	-0,00	171 948,80	171 948,80
	Hospodářský výsledek za vybrané:				57 018,57
Výběrová kritéria (omezení sestavy se řídí právy uživatele paulope1 (uvedena v závorce))					
Pracoviště:	(0136*10121*)				
Činnost:	(***[***])				
Fullcost:					
Zakázka:	2123 (111)				
Podzakázka:					

paulope1/22.12.2021/10:28:02

(c) MAGION

Strana 1. z 1

Ve výpisu chybí zaúčtování vydání monografie ve výši 57.000,- a úrazové pojištění. Po zadání těchto dat účtárnou budou prostředky projektu vyčerpány.

Povinné přílohy:

- kopie publikačních výstupů
- výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem,
- vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion

Datum: 30.12.2021

Podpis odpovědného